

10/387

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

TRAYENTSE 'L MORT DE SOBRE

Tirantse'l l' un al altre, ots fan el desentés: si es cert que aquí hi ha cupa, ningú 'n vol saber res.

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

DEUTE PENDENT

N cap país del mon s'ha vist una cosa semblant. La dictadura del govern extenentse fins a la mistificació descarada del sistema parlamentari constituïx l'última audàcia a que podria atrevir-se un governant atrabiliari. Y no obstant, si bé s'considera, res més lògic que aquesta suprema proba de frescura. A eleccions amanyadas sistemàticament, just es corresponguin sessions de Corts a porta tancada.

La ropa sucia se lava en casa—diuen los castellans, y en realitat tota la roba de la actual política, mes que bruta, es infecta. Lo que més importa donchs als que l'han emporcada, es que no s'treguin los drapets al sol.

Pero importa además que 'ls que evitan ab tanta persistència 'l donar compte de la seva gestió, no ja pels medis rigurosos que las lleys estableixen, sino fins pels procediments parlamentaris al ús, es a dir per medi de discursos més ó menos hàbils, se confessin paladinament vensuts. Perque ¡quánt grans no serán las sévas culpas, quan fins han refugit l'obligació moral y legal que tenían de ventilarlas, en lo Parlament!...

Y no cal que s'diguin may més lliberals. Si ho fessen cometerían l'últim sarcasme. Per conseguir l'establiment de un sistema que forma la gloria dels pobles lliures, tota una generació d'héroes, va derramar pròdigament la sanch de las sévas venas. Estava reservat a un ex-revolucionari com en Sagasta, cometre l'últim atentat, impunement, tant impunement que bé podem dirho ab tota la boca: «Ja no hi ha salvació possible per aquest país.»

Totas las minorías del Congrès, la republicana, la carlista, la dels elements que capitaneja 'l Sr. Romero Robledo, no tingueren més remey que retirarse, desde las primeras sessions, en vista de que, al tractar de posar en evidencia las responsabilitats contretas pel govern durant lo curs de la guerra, apelá en Sagasta a la estratagemata de fer declarar la sessió secreta, a fi d'evitar que 'l país pogués enterarse dels debats.

Si la tribuna del Parlament no ha de servir perque la veu dels representants del país arribi a orelles del poble ¿per qué servirà?

Per res enterament. Valdrá més derribarla de un cop, declarant neta y clarament qu'Espanya ha de viure fatalment condemnada al règimen ominós del absolutisme.

Valdría mil vegadas més aquesta declaració, per la qual á lo menos sabria tothom a que aténirse, que no la mistificació escandalosa que s'está realisant y que 'l país, desarmat, aparenta consentir sent la riota del mon enter.

No 'ns calia res més, després dels desastres de la guerra, que tant ens han deprimat als ulls dels extranyos, que presentar al nostre poble entregat per complet als abusos de una pandilla, que després de haver sigut causa eficient de las sévas desgracias, aspira a continuar sent mestressa absoluta é irresponsable de la seva sort infausta.

Aquest espectacle inaudit es tant depriment y vergonyós com el que oferirían una càfila de desalmats, que després de haver ferit a un ser humá, s'entretinguessin en amordassarlo y en tirar escupinadas sobre son rostre ensangrentat.

Obtingut pel govern lo que necessitava, silenci absolut per sos fets passats y autorisació ilimitada per enagenar aquella part de territori nacional que tingui per convenient, las Corts han sigut suspesas, ja que per aixó sol varen ser convocadas, ab més atenció a las conveniencias de la funesta pandilla, que a las verdaeres necessitats del país.

De las sessions celebradas no 'n quedarà altra cosa, que 'l recort de la forsova retirada de las minorías, encomanantse a la justicia del país, si aquest es encare capás de sentirla; y 'n quedarán també 'ls ecos dels discursos pronunciats per en Canalejas al Congrès y pel comte de las Almenas al Senat, petita mostra, ab tot y haver sigut bastant vigorosos, dels cárrechs abrumadors que al govern podían dirigirse per altres elements més purs, més independents y més agens sobre tot a certa classe de consideracions.

Lo Sr. Canalejas vá fer revelacions que condemnan a tots los homes de la restauració, per mes qu'ell, com a monárquich qu'es encare, tractés de limitarlas únicament als actuals ministres de la Guerra y de la Marina.

Lo comte de las Almenas al rebátres contra 'l militarisme, vá donar probas de un admirable valor cívic, que ha de serli agrahit per totas las personas amants

de que 's digui la veritat, sense convencions perniciosas. Pero no son sols certas creus las que han de ser arrancadas del pit que las ostentan, si no resultan merecidas; no son sols certs faixins els que han de pujar desde la cintura al coll dels que 'ls ostentan... Hi ha además certs banchs que per més blaus que sigan haurían de convertirse en banquetas de acusats y certas casacas brodadas que s'haurían de transformar en jaquetes de presidaris.

Hi ha además... Pero la ploma ha de detenirse, que no tot lo qu'está en la conciencia pública se pot dir avuy... en plena suspensió de las garantías constitucionals...

Las sessions de las Corts han sigut suspesas sense que haja sigut possible establir una base pera fer efectiva la responsabilitat tremenda dels governants.

No hem vist més que xispasos de claror fugitiva, ofegats al instant per aquells a qui tant interessa que tot continuhi quedant a las foscas.

Pero ó bé Espanya deixarà d'existir, ó será precís que 's realisi l'antich adagi:

«No hi ha plasso que no 's compleixi; no hi ha deute que no 's pagui.»

P. K.

RENEM exemple.

Als Estats Units, quan sembra que las victorias alcansadas haurían de tenirlos boigs de alegría, posantlos en condicions de no pensar ab res més, s'han donat de que en lo departament de la Guerra s'varen cometre certas irregularitats, y baix la pressió de l'opinió pública, ja s'han posat en camí de depurarlas rigurosament.

No sería extrany que de aquesta feta alguns alts funcionaris anessin a presiri.

En aquell país republicá las glorias no 'ls fan perdre las memorias.

Quína diferencia ab Espanya!

Aquí 's demana llum, y 's fa fosca. Se demana que tot se posi al descubert y tot se tapa.

Un senador diu que certs faixins haurían de pujar al coll dels que 'ls portan cenyits a la cintura, y ab aixó sol tenim de contentarnos.

L'exigir responsabilitats efectivas dels governants y dels seus funcionaris, quan tot els acusa y principalment los grans desastres que ha sufert el país, es una quimera: no hi ha medi humá de ferlas efectivas.

Per aixó aquell poble jove, ahont l'opinió es soberana, ha vensut ab la major facilitat del mon, a un dels pobles, com el nostre, que figura ab justos títuls, entre 'ls mes degenerats y decrépits del univers.

Llegeixo:

«Los últimos haberes que han percibido los soldados de Cuba corresponden al mes de febrero.»

Ara no mes falta saberá quína fetxa corresponen los últimos haberes percibits pels ministres de la Península.

Veritat es que 'ls ministres els necessitan per viure, mentres que 'ls soldats de Cuba, per morirse, al capde-vall, no necessitan. De tirar los seus cadávers a mar no 'n fan pagar ni un céntim.

A Portugal els inglesos els hi compran algunas colonias.

A nosaltres els Estats Units ens la roban a má armada.

A quín estat ha arriba Espanya, baix lo poder dels governs de la restauració que ja fins ens inspiran enveja 'ls portugueses!...

¡Adiós las ideas de la pacificación universal! Ja las hi podem donar recados.

L'emperador Guillém de Alemania ha respost al seu colega de Russia patrocindor del desarme dels exércits permanents, ab un discurs en lo qual s'hi llegeix lo següent párrafo:

«La pau, únicament podrém obtenirla mantenint dipost pel combat un poderós exércit.»

Es precís desenganyarie: mentres hi haja llops grossos, los pobles, convertit en remats de moltóns, no tindrán mes remey que anar al matadero.

Lo digne militar y perdistista Sr. Alas sembra que té la idea de proposar que seguint l'exemple de lo que 's féu a Fransa després de la guerra ab Alemania, s'rebaxin tres graus al exércit espanyol.

No crech que la idea del Sr. Alas, arribi a prosperar. A Fransa, després de las catástrofes de la guerra varen fer toch nou, comensant per proclamar la República. Y la República, qu'es la Justicia, usa instruments de gran precisió, entre ells un termómetro que baixa graus quan fa fret, y 'ls puja quan fa calor.

Aquí, en cambi ho tenim tot espatllat. Y quan ens clavaven llenya, ens enorgullim parlant de derrotas gloriosas... y 'l termómetro dels graus y ascensos continua pujant, perque hi arrimém l'esquena, quan mes calenta la tenim.

En Gamazo te en estudi un nou plan d'ensenyansa. D'ell, segons diuen, n'han de sortir considerablement beneficiadas las corporacions religiosas.

Així procedeixen los hereus dels progressistas, los successors directes dels mata-frases del any 35.

¿Qué 'ls quedaria per fer als carlins si algún día arribessin a triunfar?

Un fragment del discurs de nostre estimat correligionari Sr. Blasco Ibañez:

«Lo Govern careix de lassarets, de sanatoris y altres locals y establiments adequats pera que en ells los soldats espanyols recuperin la salut perduda en defensa de la nació, y segons el Govern també en defensa de las institucions.»

En lo Palau de Orient que tan bonas condicions higiénicas reuneix, be podria instalars'hi als infelissos repatriats.»

(Protestas y rumors en la mayoría monárquica.)

Tan digne de respecte y de cuidados es un soldat com un ministre. Ja s'coneix que la carn del pobre va barata, que tan poch vos importa tirar-la!

Va ser retirat del Congrès lo dictámen sobre la proposició de implantar lo servey militar obligatori.

Sempre m'havia cregut que aquest salvador projecte no prosperaria en tant governessin los monárquichs. No pot ser que las personas de alguna posició social, al veure als seus fills en perill, prenguin una part activa en la política y procurin evitar la comissió de tota mena de disbarats.

Pagant no mes que trescents duros continuarán disfrutant com fins ara del dret de mirarse las cosas mes abominables ab la major tranquilitat del mon.

Y 'ls despropósits dels governs, continuarán saldantse com fins ara, exclusivament ab la sanch dels pobres.

Hem llegit ab cuydado lo manifest del general Polavieja. Per venir de un home que cenyeix espasa, resulta sumament manso. Las feridas gangrenadas de la patria necessitan cauteris enérgichs y no unturas de cerat simp'e.

Lo general Polavieja s'proposa fer una política de regeneració; pero s'guarda de dir quins medis emplearia per realisarla. Monárquich convensut, la monarquia pot cridarlo sempre que vulgui y posarlo a proba, que en quant a la opinió neutra a la qual apela, permanceixerá callada, muda com sempre.

Per lo demés, l'orella clerical qu'ensenya en un dels párrafos del seu manifest, es una péssima recomenació en un país com el nostre que la major part de las desventuras que l'afectan, las deu precisament a la preponderancia excessiva del clericalisme en tots los ordres de la seva vida.

Lo próxim divendres, día 23—pues dissapte diu qu'es festa—publicarém lo número extraordinari corresponent al mes de Septiembre.

Si la Verge de las Mercés ens hagués fet triunfar ab la guerra ab els Estats Units, potser ab motiu de la seva festa, li hauriam dedicat el número; pero en vista del seu extrany procedir, prescindirém d'ella y 'ns ocuparém de lo que verdaderament interessa al públich: l'estat present, la liquidació, lo problema económic, lo nou partit... y sobre tot, las novas contribucions, que amenassen deixarnos sense pell, després d'haver deixat sense camisa.

Quedém aixís: hasta divendres.

CARTAS DE FORA.—*Arenys de Munt.*—Tenim lo gust de participar al agutzil, per si no ho sab, que quan s'entra en una casa, un dependent de l'autoritat ha de treures la gorra y preguntar si s'pot entrar, demostrant ans que tot, qu'es agutzil de debó y exhibint el nombrament que l'acredita.—Además, també es molt convenient, per evitar planxas, ajustarse a la veritat en totas las declaracions y no explicar al jutje sino lo que realment ha succehit.

Malgrat.—Sembla que en la fábrica de serrar fustas del senyor Vidal, a pesar d'haver convingut ab els obrers que s'ols se treballarian deu horas y mitja, se 'ls obliga a treballar onze y quart. ¿D'ahont ve aquesta ordre? ¿Del mateix amo ó del director de la fábrica?

Vilafranca del Panadés.—¿Qué va ser aquell escándol del carrer de Puigmoltó? ¿Qué li volia aquella dona a n'aquell home negre? ¿Per qué li deya aquellas cosotas y se sentia parlar tant de galls, berros, porchs, amenisat tot aixó ab freqüents cops d'escombria?... ¿No hi haurá cap ánima piadosa que ho expliqui?

TRISTA

Solcant del gran Atlàntich la planura,
la nau va fent sa via envers la Patria
rublerta de soldats que a ella retornan,
després de defensarla
combatent ab dalit dins las manigues
y respirant mortíferas miasmas.
No s'ou sobre cuberta lo bullici
ni l'alegre rasgueig de la guitarra,
ni aquell esplet de goig y de ventura
tan propis del soldat que torna á casa
Tan s'ou lo gamech dels infelissos
que jauhen febrosechs dintre las cambras,
api otats com fardos,
de aquell nou hospital, vaixel fantasma.
De tant en tant á sobre de cuberta
se veu un espectacle que l'cor glassa:
un sach enquitranat extés á terra
que l'cos inanimat d'un soldat guarda;
un sacerdot que 'ls selms del ritual fúnebre
entona ab veu pausada;
y 'ls mariners presents, en ma la gorra
y la angoua en la cara,
contemplant macilents, los ulls plorosos,
la tri-ta ceremonia funeraria....
Després un cos que c u; fluctúa y prompte
despareix engolit dintre las ayguas
convertidas en tomba
de tant minyons que han mort, camí de casa.
Y l' vent, entre l' cordám, xiula ab veu fréstega,
y la nau impulsada per la màquina
segueix avansant sempre,
llasant negra fumera, en vers la patria....

RAMONET R.

ATENYAT CONTRA LA SOBERANA D' AUSTRIA

Feya alguns anys que la esposa de Francisco Joseph afec-
tada per grans desgracias de familia, vivia viatjant continua-
ment com si seguint mon, tractés de mitigar las sévas penas.
No fá encare dos anys que visitá l' port de Barcelona, de ri-
guros incógnit.

Se trobava últimament á Ginebra, hostatjada en l' Hotel
Beausejour, prop del Llach de Lemán, y havia fet ja 'ls pre-
paratius pera dirigir-se á Caux, ahont pensava passar una cur-
ta temporada. Al sortir del hotel, pera pendre passatje en un
dels vaporets del Llach, un home jove que desde l' matí esta-
va apostat en aquelles inmediacions, se li acostá y traidora-
ment li descarregá un cop sobre del pit.

La agredida, en los primers moments, se dirigí al vapor;
pero allí se li acabaren las forsas y 's desmayá. Al desferli la
cotilla, á fi de facilitarli la respiració, notaren que tenia al
pit, damunt del cor, una petita ferida punxant. Trasladada al
hotel, dos horas y mitja després era cadáver.

La ferida, causada per una llima triangular sumament aña-
lada li havia interessat una de las auriculas de aquella entra-
nya, produhintli una hemorragia interna. Era, donchs, mortal
de necessitat.

L' agressor tractá de fugir pel carrer dels Alpes; pero dos
cotxeros que havian presenciat l' escena lograren detenirlo,
entregantlo á la policia.

Es un home de 26 anys, anomenat Lluís Lucheni, fill de Pa-
ris, encare que de nacionalitat italiana. Desde l' primer inst-
tant se confessá anarquista.

Sos companys li havian confiat la missió d' assassinar al
Duch d' Orleans; pero sempre se li escapá. Enterada la policia
de las maquinacions que portaven entre mans, prengueren á
Lucheni per espia de la policia, y ell, per demostrarlos que
anavan equivocats, se resolgué á matar á la soberana de
Austria.

Aixís á lo menos ho ha declarat, negantse á descubrir als
seus cómplices y fent gala de un gran cinisme.

Lo fet ha produhit gran indignació en tota Europa. Precís-
sament la soberana assassinada era una senyora d' edat, com-
pletament inofensiva: una reyna que 's pot dir que desde molts
anys s' havia retirat á la vida privada, contentantse ab viat-
jar y sempre de incógnit.

L' anarquisme terrorista, ab los seus excesos, tant com con-
tra la vida de las sévas victimas, atenta contra la existencia
de las libertats públicas, contribuint á fomentat per tot
arreu, una reacció que vá apoderantse gradualment del esper-
rit dels pobles, y que inspira per tot arreu, á títul de defensa
social, l' adopció de midas extraordinarias, que rebassin las
justas exigencias de las lleys.

J.

¡BFFF...!

¡Molt ben fet, senyor don Práxedes!
Aixó son homes barbians,
y aixerits, y sandungueros
y dignes de governar!
Quan els pares de la patria
no volen fer prou bondat
se 'l agafa per l' orela,
se 'l acompanya al portal...
y aquí pau y després gloria:
clau al pany y s' ha acabat.
¡Fora bonich que un patri-
dels seus mérits y 'ls seus anys
hagués de sufrir las prédicas
de quatre desventurats
sense títuls, sense historia
y sense tupé! ¡Ja vá!
Sembla mentida qu' encare
hi hagi sers tan ignorants
que no vejín que 'ls que 's diuhen
senadors y diputats

no tenen, ara com ara,
altra missió que votar,
dir sí sempre que 'ls ho manin,
dir no quan arribi l' cas
y en tots los demés assumptos
escoltar, mirá y callar.
¡Tontos, tontos més que tontos!
¡Atrevirse á aixecá l' cap
davant del tipo més curro
que á E-panya ha menjat pa blanch!
¡Gosar fiscalisá 'ls actes
del únich home d' Estat
que 'ns queda, si s' exceptúan
en Silvela, en Tetuán
en Cos, en Montero Rios
en Capdepón y en Pidal!

¡Molt ben fet, senyor Sagasta!
La castanya que 'ls ha dat
será tan dura com vulgui
pero ¿merescuda? ¡Y tal!
¿Qué volian aquests tipos?
¿Qué desitjavan, veyám?
¿Registra-li las butxacas?
¿Escorcollar-li l' calaix?
¿A variguar lo que pensa?
¡Quín conjunt d' atrocitats!
¿No es vosté l' amo de l' auca?
¿No es vosté l' vell majoral
que dú las riendas del carro,
ó carretó, del Estat?
Y donchs ¿á qué fastidiarlo
ab preguntas y reganys,
y crits, y tafferias
y alusions insu-tanciales?

¿Que hont son los diners d' Espanya,
que qué ha fet tal general,
que qué va passá á Cavite,
que qui va sé l' que ordená
la sortida de 'n Cervera,
que si la campanya naps,
que si la marina rabes...
¡Tafferians! ¡Caps de pardals!

El país que té la ditxa
de trobarse governat
per un home del calibre
de vosté, lo natural
es que no 's fiqui en dibuixos
y 's limiti á anar pagant
los quartets que li demanin
sense obri l' héch ni xistar.

¿Qu' ell diu seyém? Pues á seure.
¿Qu' ell diu avant? Avant vá.
¿Que á bramar tothom? Se brama.
¿Que silenci? Tots callant.

Aixó, aixó es sé un poble digne,
y atent y morigerat;
aixó es estimá á la patria,
y respectá als homes grans
y rendir tribut al mérit
dels talents privilegiats.

Ha fet molt bé, don Práxedes.
¡Els barruts representants
demanant llum! Quina bromal!
Trobo que 'ls ha contestat
del modo que 's mereixian.
¡Ala!... ¡Bff...! Bufada al gas
de las Corts, baldó á la porta
y s' ha acabat l' sarau.
—¿Demanavau llum? Donchs ara
tot será fosch. ¡A nanná!

C. GUMÁ.

LOS MESTRES

A noticia ha corregut per una pila de pe-
riódichs:

«Numerosos mestres d' escola, en vis-
ta de que 'ls arcaldes no 'ls pagan,
>avant de morirse de fam han resolt
>tancar la porta y anársen á demanar
>caritat.»

¡Ah! ¿Donchs qué 's pensavan aquests
senyors mestres? ¿Cobrar puntualment
com si ells fossin algú?... ¡Potser sí!

Aquí 'ls diners els necessitém per altra cosa.

S' han d' arreglar una infinitat d' iglesias que tenen lo cam-
panar escrotonat; s' han de subvencionar dos ó tres cents
convents que encare no han pogut comprar orga; s' ha d' au-
mentar lo sou dels bisbes, que ab aixó de la puja dels quevi-
res diu que s' exclaman d' alló més; s' han d' organisar grans
festas religiosas en celebració del acabament de la guerra....

¡Els mestres!... ¿Per qué serveixen els mestres?
Per res: per ensenyar quatre xavacanadas, que si la gent no
las sapigués viuria molt més tranquila.

La gent, y l' govern. Perque, aném á veure: si aquí no hi
hagués ningú que sapigués de llegir, ¿li hauria importat gran
cosa á n' en Sagasta que 'ls diaris publiquessin ó no las ses-
sions de las Corts? ¿Hi hauria posat cap dificultat á la publi-
cació del manifest de las minorias?

Els mestres dirán segurament qu' ells han de menjar y que
l' qui no te pa molts s' n pensa.

Ells se 'n tenen la culpa. Perque agafavan aquest ofici.
¿Qué no ho saben que l' obligació del mestre es anarse aprin-
mant, aprimant fins que ja pot passar per tot... hasta sense
menjar?

Es massa coneguda la seva táctica; per xó ja ningú 'n fa cas.

Ells pensan:
—Acabaré la carrera, pagaré l' títul, buscaré una bona plas-
sa en un poblet qualsevol, y allí 'm daré la gran vida ab vuyt
duros de paga cada mes....

¡La gran vida! Es lo seu bell ideal. Ensenyar unas quantas
lletras y tres ó quatre números, fullejar la gramática, y la

geografía, parlar una mica d' Ataulfo y de Covadonga... y xu-
clarse la breva de sis ó vuyt duros mensuals ab tota la tran-
quilidat d' un patriarca.

¿Y ab quín pretext? ¡Ab la pueril excusa de treure la llana
del clatell de la quitxalla!...

¡La llana! ¿Y per qué se 'ls ha de treure á las criaturas?
¿Per qué, veyám?

Lo que deya un vicari que fá poch va desapareixe ab la dona
d' un sastre:— Com més llana 's eria menos fret se té al hivern.

Confessin los mestres d' estudi que l' ambició 'ls ha perdut,
y no vinguin aquí ab lamentacions llacrimosas que ja no com-
mouhen á cap persona una mica enterada de las sevas manyas.

Van volguerse dedicar á l' ensenyansa, y en el peccat han
trobat la penitencia.

¡Tants camins que hi há, més dignes y més racionals que l'
del magisteril!

Verbi gracia: ¿per qué no 's feyan toreros?
Dugas picas, quatre banderillas y un golletasso y.... doscents
duros á la butxaca. ¡Qué bonich, eh?

Dirán potser que l' ofici es exposat y que 'l millor día una
banyada.... ¡zas!

¡Y bé! ¿Qué té més morir d' una banyada fent de torero, que
morirse de gana fent de mestre? Al fi y al cap no mes s' ha de
morir una vegada; tot es morir.

També podrian fer un' altra cosa si aixó no 'ls convé: dedi-
carse á la pilota.

¿Volen situació més hermosa que la d' un pelotari que tin-
gui una mica de cara y ulls?

Contractats per aquí, aplausos per allá, las empresas se 'l
disputan, los públichs l' adoran, las corporacions serias de las
poblacions el convidan....

¿Qui mes felis qu' ell?
Ja ho sé que responderán els mestres:

—¡El frare!
¡Tira peixet! Ja ho crech que aquesta figura á vostés 'ls ha
de tentar ab atracció irresistibile, y que al véurel els den ven-
nir salivera á la boca!

¡Tan grassos, tan rojos, tan frescos! May s' ha sentit dir
qu' un frare s' haja mort de gana.

Peró en l' actual moment sembla que to's els convents están
plens, y fins que se 'n hajin acabat uns quants de nous, que
ara 's comensan, diu que no es possible deixarhi entrar á
ningú.

Fet y fet, els senyors mestres d' estudi, si efectivament vo-
len menjar, no tenen més que un remey.

Agrnparse, reunirse, discutir las bases.... y fundar un nou
partit, com en Polavieja.

Vinga l' gran programa á la nació, prometent.... lo que 'ls
passi pel cap; vinga agitar l' opinió, y als quatre días, ¡al
poder!

¡Quina manera de desquitarse llavoras!
En los centros oficials no 's parlaría més que de llonguets,
truytas, carn d' olla y sardinas escabexadas!...

Creúinme, es un bon consell.
Si 'ls mestres no ho fan aixís, ja poden llenyar la dentadura.
A vuy, exceptuant el clero, 'ls toreros y 'ls pelotaris, el que
no es ministre, ó subsecretari, ó quan menos concejal... no
menja.

FANTÀSTICH.

LS repatriats que arriban á Madrid,
malalts, extenuats cadavérichs,
els obligan á passar per las Afo-
ras, á fi d' evitar que la seva pre-
sencia exciti la indignació del
públic en contra dels que á tal
estat els han conduhit.

Ara sí que podém dir que aquí á Espanya tot se rea-
lisa baix una mateixa pauta.

Las sessions de Corts, á porta tancada; la repatria-
ció de las victimas de la guerra, d' amagatotis.

Tot fosch.

¡Ah!... Lo qu' es á Espanya no s' hi veurá clar, fins
que s' encengui una gran foguera.

No passa día sense que 's rebi un telegrama del ge-
neral Blanco, demanant fondos.

Aixó proba que la qüestió de Cuba dista molt de ser
acabada.

De moment s' está efectuant la repatriació de quin-
tos; pero en cambi s' está efectuant al mateix temps l'
expatriació dels quartos.

A Candía ha sigut atacat é incendiat lo consulat es-
panyol.

—¿Qué me 'n diu, Sr. Sagasta, de aquest insult?

—Qui, jo? Res:.... Que ahí me las den todas.

A Ponapé (Islas Carolinas) s' ha sublevat la població
indígena, assegurantse que han sigut degollats dos-
cents soldats que constituhan la guarnició espanyola
de la plassa.

—Y de aixó de las Carolinas ¿qué me 'n diu Sr. Sa-
gasta?

—Las Carolinas eran unas xicotas que vivían davant
de la dispesa, quan jo era estudiant. Encare qu' eran
una mica esquerpas, no 'm creya jo, francament, que
fossen cap assas de degollar á doscents soldats.

LOS QUE MOUHEN SOROLL

LO CONDE DE LAS ALMENAS

Senador conservador, autor de las acusacions que han produhit tan ruidosos escándols.

—Bé ¿y donchs ara qu' hem de fer?
—Que vol que tém... Si 'ls han mort que 'ls enterin... veli aquí!

Lo marqués de Cerralbo 's troba á la frontera, no sabent qué fer, si entrar á Espanya ó quedarse al extranger.

En Barrio y Mier y en Llorens varen escriureli una carta, preguntantli lo que pensa.

No se si l'almibarat marqués va respondrels ab la sinceritat que 'ls seus companys se mereixen. En tal cas, els hi diria:

—¿Voleu saber lo que penso? Donchs allá vá. Estich

pensant que 'l día que 'ns alsém ens atissarán la gran pallissa del sigle.

Ara que 'ns ha escalfat l' esquena un poble en lo qual predomina la religió protestant, á pesar de las rogativas que va fer lo clero católich de casi tota Espanya, ve molt á tom pronunciar sermons com el que diumenje va predicar á la Catedral de Barcelona un escolapio, baix lo següent tema:

«Espanya es superior á todos los pueblos por sus triunfos alcanzados por la religión, dimanados todos de la protección del Dulcísimo Nombre de María.»

La nostra superioritat y 'ls nostres triunfos son d' aquells que realment fan caure d' espatllas.

Per lo tant, may ab mes rahó que ara podém dir: «Fíate en la Virgen y no corras.»

Las sesiones, fins al moment de la clausura, han continuat sent secretas.

Las sesiones de Cortes realizadas en aquesta forma constituheixen una ofensa per diputats y senadors y un agravi pel país.

Pel país de Calderón de la Barca, autor de aquell famos drama titulat: «A secreto agravio, secreta venganza.»

Lo mes trist es que fa ja molts anys que aquesta obra notable no figura en lo repertori.

Las elecciones del diumenje passat, van distingirse com totas las que venen celebrantse de algún temps ensá, per la seva extraordinaria desanimació. Los electores en massa deixan als xanxullers enterament sols en los colegis electorals. Y allá s' efectuan uns jochs de prestidigitació tan burdos que ja no interessan á ningú.

Mes ara per lo vist hi ha tarugistas electorals que treballan á expensas dels seus companys de trampas y traficas. Presidents de mesa se citan que reberen 25 duros pera pagar lo dinar, café, copa y cigarros a's interventors, y se 'ls ficaren á la butxaca, no recordantse d' ells en tot lo día.

Es bonich y repugnant á la vegada 'l veure com els trutximans de la legalitat electoral, á falta d' electors á qui burlar, s' estafan ells ab ells.

¿Qué va proposarse en Sagasta portantnos á la ruina, portantnos á una guerra impossible? ¿Qué 's proposa avuy, destruhint fins l' essencia del sistema parlamentari, ab las abominables sesiones secretas y tancant de cop el Parlament, de la manera que ho ha fet?

¿Salvar las instituciones?

Una mica menos.

¿Salvar los intereses del partido?

Menos encare.

L' home del tupé, ab tot aixó, no s' ha proposat mes que salvar la seva jefatura. Per un propósit tan petit, tan mesquí, tan insignificant, s' está tirant á perdre á una nació desventurada digna de millor sort.

Los silvelistas del Senat van votar en pró de las sesiones secretas.

Los silvelistas del Congreso van votar en contra.

Vels'hi aquí un partit, que com tots los demés de la restauració, volent donar gust á tothom, no dona gust á ningú.

En Romero Robledo, al retirarse del Parlament, va dir:

—Si tingués foras me sublevaria; pero actualment no conto mes que ab el meu criat, y encare no sé si 'm seguiria...

No pot pintarse de una manera mes gráfica l' estat d' enervament de la nació.

Se deya avants, quan per qualsevol motiu se sublevavan hasta las pedras, qu' era Espanya un país ingobernable. Y avuy se pot dir lo mateix, precisament porque no 's subleva ningú... ni 'l criat de 'n Romero Robledo.

Si hagués de seguir funcionant el sistema parlamentari, á istil sagastí, seria precis introduhir alguna reforma de importancia en lo saló de sesiones del Congreso.

Aixís, per exemple, será bó, que s' obri un concurs entre 'ls tramoyistas de teatro, perque tots els banchs, dels diputats y 'ls dels ministres, y la mateixa taula presidencial, per medi de un hábil mecanisme, pogan baixar y anarse'n al fosso, sempre que convingui.

Aplicant al Congreso, lo mateix joch de tramoya que s' usa en los escenaris, en las funcions de gran espectacle, s' evitarán molts inconvenients, y no hi haurá cap necessitat de declarar las sesiones secretas.

**

Parla per exemple un diputat contra 'l govern, y al govern li convé que 'l país no s' enteri de lo que diu el diputat; donchs lo president en lloch de tocar la campaneta, no té mes que posar má á un ressort, y tot lo Congreso en massa 's va ensorrant gradualment fins arribar al fondo del fosso.

Y un cop allá que diguin, que cridin y que disputin lo que vulguin: las sesiones serán secretas per sí mateixas, sense que ni á las minorías els hi quedi 'l recurs de retirarse, ja que si intentavan ferho durant la maniobra, correrían perill de pendre mal. Y una vegada 's trobessin al fondo no podrián ferho, perque al fosso no hi hauría portas.

**

Dadas las novas costums parlamentarias plantejadas per en Sagasta, es de tot punt necessari que 's planteji aquesta reforma, que cridaría ab justicia l' atenció del mon enter.

Aixís á lo menos, los sagastins patentisaría de una manera práctica que han tirat lo sistema parlamentari al fosso!

De l' actual reemplás se demana la friolera de 109 mil homes, 30,000 dels quals se destinan á Ultramar... are que no tenim colonias.

Tothom se pregunta:—Pero ¿per qué 's necessita tanta gent?

Y tothom está convenut de que la gent es lo de menos: lo que 's busca son las redempcions. ¿Quina familia no 's vendrá hasta la camisa per lliurar á un fill de la sort que han corregut los pobres soldats espanyols?

Lo govern te aquest medi poderós de pressió per arrancar al país l' última pesseta. Aquí la qüestió no son quintos; aquí la qüestió son quartos.

L' oncle Sam y Jhon Bull ja están perfectament entesos per lo que respecta á Filipinas.

Quan arribi l' hora del ápat se asseuran á taula tranquilament: l' oncle Sam, per dret de conquista; Jhon Bull per complacencia del oncle Sam. Un convidat ne porta un altre.

Y 'l mon enter veurá ab indiferencia com fan el reparto del botí, 'ls que 'ns han robat y 'ls que 'ls hi han guardat las espatllas.

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Fa-vq-ri ta.
- 2.ª ENDAVINALLA.—La clau.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La portera de la fábrica.
- 4.ª GEROGLÍFICH.—Cinch minuts fora del món.

CORRESPONDENC'A PARTICULAR

Ciudadans Noy Coma, J. M.ª Gort, L. Llangosta, Manel Ainaut, Noy Pintó, Artur Bonsju, Andreu Capeta, M. F. y Colóm Silvestre:—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans Bufa-no-fa-ft, Marieta P., Victorino Miró, J. Aubert Manent, D. Coll, Rafel Homedes, Tripa-Trista, L. Espineta, Pittarra Petit, Anelpallo Ll., Tap de suro V., Miquetas, Coll Tort, Escolar y Un Arenyench:—Insertaré alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá Pere Cavall: Té cosas bonicas, pero tot plegat no m' agrada.—A. Maseras: Es molt magret.—J. Staransa: rebut y conforme.—J. Rosselló: Idem ídem.—Lluís C. Callicó: lo mateix li dich.—M. Amat y Carbó: Preferiria una cosa mes cuydada.—Lluís Campanyá: Algo aprofitaré.—J. F. Busqué: ¡Molt bé, noy!—F. Roig Sebre: S' insertarán.—X. Viura: Ho trobo massa trist.—J. Zenitram: Y lo de vosté excessivament ordinari.—Anton del Singlot: Alguns.—M. Matabroca: Lo Cascabell está bé; las humor-das ¿vol dir que no se semblan massa á las de don Ramon? Domingo Ducet: Lo sonet es molt confos; la Despedida té bastants versos impar assonants: l' altra no va.—Rabi: ¿No podria enviar un' altra cosa? Aquesta la trobo incoherent y extranya.—J. Puig Cassanyas: Bueno: á son degut temps, veurém.—Q. Malleu: Serán tingudas en compte sas indicacions.—J. T. Fortuny: Respiran massa candor.—E. Benages: Rebut y entesos.—R. S. (Santa Perpètua de Moguda): Es un fet ja massa vell, del qual n' han parlat molts periodichs.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 83.—Barcelona.

LA ESCOLA DEL ONCLE SAM

—¡Ojo, ex-colonias d' Espanya, que ara que ja esteu ab mí

ó creyeu, ó á cops de canya, us ensenyaré á obehí.

Divendres, día 23 de Setembre

Número extraordinari de

LA CAMPANA DE GRACIA

La situació — Los que 'n tenen la culpa — ¿Qué fan á Filipinas? — Lo nostre porvenir

8 planas * * Text y dibuixos á l' altura de las circunstancias * * 10 cénts.